

Курс першої іноземної мови

Запропонований курс має на меті розвинути як мовну, так і мовленнєву компетенцію студента на основі побутової тематики (типових повсякденних ситуацій), так і країнознавчих (суспільно-політичних, економічних та тем стосовно культурного життя країни, мову якої вивчають);

Розвинути у студентів уміння практично використовувати реальну “живу” мову, що вимагає від них співвіднесення мовних одиниць з їхніми комунікативними функціями, тобто здатності адекватно використовувати мову у різних соціально-детермінованих ситуаціях спілкування.

Поряд з опануванням необхідного мінімуму лексичних одиниць метою є одночасне засвоєння морфологічної і синтаксичної структури даної мови, оволодіння граматичною базою даного курсу та здобуття навиків її практичного застосування.

Завдання: Сформувати мовленнєву компетенцію студентів на основі розвитку чотирьох головних видів комунікативних умінь: уміння говорити та сприймати мову на слух, читання, письма.

Сформувати основи правильної вимови, а також головні інтонаційні моделі на базі навчальних аудіо- та відеокурсів.

Головним завданням викладання граматики є розвиток у студентів граматичних навиків, необхідних для аудіювання, мовлення, читання і письма, ознайомлення з основними морфологічними і синтаксичними категоріями, які складають лінгвальну сутність граматики сучасної німецької мови і поступово навчити парадигми окремих частин мови, граматичну будову основних типів простих і деяких складних речень.

Після закінчення першого курсу студент повинен знати:

1. *Фонетична компетенція:*
  - особливості фонетичної системи звуків німецької мови, види інтонацій різнотипних німецьких простих і складних речень та особливості ритму німецького речення;
2. *Граматична компетенція:*
  - теоретичний матеріал з таких граматичних тем як дієслово, іменник, прикметник, займенник, числівник, прислівник та прийменник;
3. *Лексична компетенція:*
  - необхідну кількість лексичних одиниць та фразеологічних зворотів, щоб спілкуватись на різні розмовно-побутові теми на рівні B.2.1 за системою Європейських стандартів вивчення іноземної мови.
4. *Письмо:*
  - правила написання анотацій до прочитаного тексту;
  - особливості написання офіційних та неофіційних листів, листівок;
  - особливості написання творів на задану та вільну тему;
5. *Аудіювання:*
  - типи аудіювань (глобальне, селективне) та їхні особливості;
6. *Читання:*
  - різні види читання тексту, зокрема глобальне, селективне, пошукове, аналітичне.
7. *Говоріння:*
  - різні види мовленнєвої діяльності, зокрема монологічне, діалогічне мовлення, а також способи його реалізації, а саме переказ, доповідь, дискусія, обговорення і бесіда.

Після закінчення першого курсу студент повинен вміти:

1. *Фонетична компетенція:*
  - правильно вимовляти голосні та приголосні звуки німецької мови, наголошувати як окремі лексичні одиниці, так і словосполучення і речення, вміти їх інтонувати та визначити їхній ритм та мелодію;
  - виконувати фонетичну транскрипцію слів, графічно відобразити мелодію та інтонацію речень;
  - виконувати фонетичні лабораторні роботи, спрямовані на розвиток і вдосконалення німецької нормативної вимови;

2. *Граматична компетенція:*
  - виконувати та пояснювати вправи різної складності на задані граматичні теми;
  - аналізувати німецькою мовою морфологічні та синтаксичні явища;
  - застосовувати набуті теоретичні знання під час побудови речень різної складності, спілкування на різні розмовно-побутові чи наукові теми;
  - робити морфологічно-синтаксичний аналіз речень у межах пройденого граматичного матеріалу;
3. *Лексична компетенція:*
  - практично застосовувати вивчені лексичні одиниці та фразеологічні звороти;
  - адекватно реагувати в певній комунікативній ситуації, дотримуючись параметрів комунікативної відповідності та мовної правильності;
  - описувати події, висловлювати свою думку, робити повідомлення, отримувати інформацію у співрозмовника, передавати інформацію у непрямій мові;
  - вести діалог, бесіду чи дискусію в обсязі тематики курсу з опорою на фактуальні та візуальні орієнтири;
4. *Письмо:*
  - правильно писати анотації до прочитаного тексту;
  - правильно оформлювати офіційні та неофіційні листи, листівки;
  - висловлювати свої думки в письмовій формі на задану та вільну тему
  - набуті репродуктивних і продуктивних навиків з письма;
5. *Аудіювання:*
  - розрізняти глобальний та селективний тип розуміння прослуханого тексту;
  - аналізувати різні типи прослуханих текстів, виконувати відповідні вправи.
6. *Читання:*
  - читати тексти з виконанням вправ, що стосуються глобального, селективного, пошукового та детального читання тексту
  - аналізувати прочитані тексти.
7. *Говоріння:*
  - висловлюватися монологічно, а саме у формі переказу, доповіді;
  - висловлюватися діалогічно, а саме у формі дискусії, бесіди, обговорення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ БЛОК 1.

Знайомство та різні форми вітання в Україні та Німеччині. Роль візитної картки під час знайомства у різних ситуаціях. Форми звертання у суспільстві та їх значення. Поведінка представників різних культур. Питання європейської ідентичності. Особливості вокальної та консонантної систем німецької мови. Правильна артикуляція голосних та приголосних звуків. Дієслово у німецькій мові, класифікація та граматичні категорії дієслова.

Змістовий модуль 1.

Форми вітання у німецькомовному середовищі та їх значення. Знайомство українських студентів, представлення своєї особи та один одного. Етикет та норми поведінки у різних ситуаціях. Вокальна та консонантна системи німецької мови. Артикуляція звуків. Граматичні категорії та класифікація дієслова.

Тема 1. Офіційні та неофіційні форми звертання.

Тема 2. Поради щодо швидкого зав'язування контактів.

Тема 3. Теми для неформальної бесіди «смайл ток» («Small Talk») у Німеччині, улюблені та заборонені теми.

Тема 4. Сприйняття Німеччини іноземцями.

Тема 5. Фонетичні одиниці. Склад. Поділ на склади. Особливості вокальної системи німецької мови. Явище довготи голосних звуків.

Тема 6. Консонантна система німецької мови та артикуляція звуків. Закон оглушення приголосних. Явище аспірації, палаталізації та асиміляції приголосних звуків.

Тема 7. Дієслово як частина мови. Граматичні категорії та класифікація дієслова.

Тема 8. Категорія часу дієслова, утворення та вживання часових форм дійсного способу.

Змістовий модуль 2.

Міміка і жести при знайомстві та міжкультурні відмінності. Знайомство та налагодження контактів через електронні засоби комунікації. Питання європейської ідентичності. Поміж культурами. Приклади поведінки людей з різним культурним аспектом у певних ситуаціях. Часові форми, їх утворення та вживання. Відмінювання дієслів з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами.

Тема 1. Роль міміки та жестів при знайомстві у різних ситуаціях, міжкультурні відмінності.

Тема 2. Роль соціальних мереж, їх переваги та недоліки при знайомстві та встановлення контактів. Німеччина і Україна, як ми сприймаємо один одного.

Тема 3. Як навчитись уникати у спілкуванні непорозумінь та конфліктів.

Тема 4. Про «Види чоловічої поведінки».

Тема 5. Іммігранти у Німеччині, питання європейської ідентичності. Питання міграції та молоді. Що таке для Вас Батьківщина?

Тема 6. Відмінювання дієслів з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами.

Тема 7. Домашнє читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів. Представлення дискусійних моментів з прочитаного фрагменту.

ЗМІСТОВИЙ БЛОК 2.

Освітня система України та Німеччини. Порівняння систем освіти в Німеччині та Україні, схожості та відмінності освітніх систем. Поради для успішного навчання. Вибір професії. Правила фонетичної транскрипції та графічного відображення мелодики та інтонації німецького речення. Утворення наказового способу дієслова та його конкурентні форми. Вживання модальних дієслів.

Змістовий модуль 1.

Система освіти в Німеччині. Навчання у середніх навчальних закладах. Вокальна та консонантна системи німецької мови. Артикуляція звуків. Словесний і логічний наголос. Інтонація, ритм та мелодика. Утворення наказового способу дієслова та його конкурентні форми.

Тема 1. Поділ середніх навчальних закладів у Німеччині. Можливості та перспективи навчання німецьких випускників.

Тема 2. Поради для успішного навчання. Проблеми в школі: порівняння ситуації в Німеччині та Україні.

Тема 3. Школа мрії та образ ідеального вчителя.

Тема 4. Правила словесного і логічного наголосу.

Тема 5. Інтонація, ритм та мелодика німецького речення.

Тема 6. Категорія способу. Наказовий спосіб дієслова та його конкурентні форми.

Тема 7. Домашнє читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів. Представлення дискусійних моментів з прочитаного фрагменту.

Змістовий модуль 2.

Навчання у вищих навчальних закладах. Порівняння систем вищої освіти в Німеччині та Україні. Стереотипи абітурієнтів. Вибір професії. Фонетична транскрипція. Графічне відображення мелодики та інтонації німецького речення. Значення та вживання модальних дієслів, інші способи вираження модальності.

Тема 1. Шляхи отримання вищої освіти в Німеччині.

Тема 2. Правила подачі документів для зарахування до вищих навчальних закладів в Німеччині. Схожості та відмінності освітньої системи України та Німеччини.

Тема 3. Перший тиждень студентського життя: проблеми та завдання.

Тема 4. Правильний вибір професії та передумови професійного успіху.

Тема 5. Фонетична транскрипція.

Тема 6. Мелодика та інтонація німецького речення та їх графічне зображення.

Тема 7. Модальні дієслова. Їх значення та вживання.

Тема 8. Інші способи вираження модальності.

Тема 9. Домашнє читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів.

ЗМІСТОВИЙ БЛОК 3.

Побут та житло. Житло як перша необхідність для людини. Типи житла. Вибір місця проживання. Зворотні дієслова. Іменні форми дієслова. Вживання інфінітива у німецькій мові. Інфінітивні конструкції. Керування дієслів. Прислівник як частина мови, його види та вживання.

Змістовий модуль 1.

Роль побуту та житла у житті людини. Проблеми пошуку житла. Вибір місця проживання. Зворотні дієслова. Іменні форми дієслова. Інфінітивні конструкції. Керування дієслів.

Тема 1. Житло як перша необхідність для людини.

Тема 2. Критерії вибору місця проживання. Різноманітність потреб людини.

Тема 3. Типи житла, умови проживання та побутові проблеми.

Тема 4. Оголошення про пошуки житла. Використання німецьких умовних скорочень в оголошеннях.

Тема 5. Форми життя студентів у Німеччині та Україні.

Тема 6. Зворотні дієслова та їх відмінювання.

Тема 7. Безособові дієслова.

Тема 8. Вживання інфінітива у німецькій мові. Інфінітив із часткою "zu". Інфінітивні конструкції haben/sein + zu + Inf.

Тема 9. Домашнє читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів. Представлення дискусійних моментів з прочитаного фрагменту.

Змістовий модуль 2.

Облаштування житла та його типи в Німеччині та Україні. Проблеми пошуку житла серед студентської молоді. Вплив східної філософії на облаштування побуту людини. Керування дієслів. Визначення прислівника як частини мови, типи та вживання прислівника.

Тема 1. Помешкання та його облаштування. Вплив філософії фен-шуй на облаштування побуту людини.

Тема 2. Проблеми пошуку житла серед молоді Німеччини та України.

Тема 3. Типи помешкань, яким надають перевагу в Україні та Німеччині.

Тема 4. Керування дієслів у німецькій мові.

Тема 5. Прислівник у німецькій мові, його види та вживання.

Тема 6. Ступені порівняння прислівників.

Тема 7. Займенникові прислівники і їх вживання.

Тема 8. Домашнє читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів. Представлення дискусійних моментів з прочитаного фрагменту.

ЗМІСТОВИЙ БЛОК 4

Поняття та сприйняття часу, його місце в житті людини. Дозвілля та способи його проведення. Міжкультурні відмінності у плануванні та використанні часу. Іменник як частина мови. Його граматичні категорії та класифікація. Індивідуальне читання художнього твору.

Змістовий модуль 1.

Граматичні категорії та класифікація іменника. Рід як категорія. Утворення множини. Поняття часу та його місце в житті людини. Планування та раціональне використання часу. Біоритми людей. Час як відносне поняття. Сприйняття часу українцями та німцями. Індивідуальне читання художнього твору.

Тема 1. Визначення іменника як частини мови, класифікація та граматичні категорії іменника.

Тема 2. Категорія роду. Визначення роду за значенням та формою іменника.

Тема 3. Типи утворення множини.

Тема 4. Поняття часу та його місце в житті людини.

Тема 5. Раціональне поводження з часом та його «сповільнення».

Тема 6. Типи біоритмів людини: «жайворонок» та «сова».

Тема 7. Сприйняття часу в Україні та Німеччині.

Тема 8. Індивідуальне читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів.

Змістовий модуль 2.

Парадигма відмінювання іменника. Керування іменника. Вільний час. Хобі. Способи проведення вільного часу. Молодь та дозвілля. Пасивний відпочинок. Проведення вільного часу в Україні та Німеччині. Індивідуальне читання художнього твору.

Тема 1. Відміни іменника (сильна, слабка, мішана та жіноча).

Тема 2. Поняття керування іменника.

Тема 3. Вільний час. Хобі. Способи проведення вільного часу.

Тема 4. Проведення вільного часу в Німеччині: спілки, гуртки, об'єднання.

Тема 5. Активне та пасивне дозвілля. Відмінності між країнами ЄС.

Тема 6. Молодь та вільний час.

Тема 7. Індивідуальне читання: лексичне опрацювання прочитаного, запис короткого змісту прочитаних сторінок, характеристика подій і персонажів.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Методи контролю пов'язані з принципами та цілями навчання, визначаються метою навчання і зумовлюють способи та форми контролю.

В умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу **система контролю з основної іноземної мови на 1 курсі охоплює поточний модульний контроль (модуль 1, модуль 2, модуль 3, модуль 4) та підсумковий модульний контроль (залік, екзамен).**

Розподіл балів, які отримують студенти за 1-2 модуль (для екзамену у 1 семестрі)

	Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль (іспит)	Сума
Кількість балів за модуль	25			25				
Види контролю	Поточний контроль		Модульний підсумковий контроль 1	Поточний контроль		Модульний підсумковий контроль 2		
Кількість балів за поточний та підсумковий контроль	15		10	15		10	50	100
Розподіл балів за окремими видами мовленнєвої діяльності	Аудиторна робота	Самостійна робота	Відвідування занять	Аудиторна робота	Самостійна робота	Відвідування занять		
	5	5	5	5	5	5		
Додаткова робота студента	Участь у студентських наукових конференціях, семінарах, круглих столах, олімпіадах, конкурсах тощо						1 - 3	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Login 1. Deutsch für Germanistikstudenten. – Під ред. Сидорова О.В. – Харків: Фоліо, 2005. – 400 с.
2. Аудіо-касети до підручника Login 1. Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrerhandbuch. – Під ред. Сидорова О.В. – Харків: Фоліо, 2005. – 400 с.
3. Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra ua. -Schritte 3, 4 international. –Ismaning: Hueber-Verlag, 2007.

Допоміжна

1. Apelt H.P., Apelt M.L. plus deutsch. Grundstufenlehrwerk in 3 Bänden. München: Hueber,2002.
  2. Aufderstraße H., Bock H., Gerdes M. u.a. Themen neu. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache in 3 Bänden. München: Hueber, 2001.
  3. Bock H., Langenscheidt-Redaktion. Grundwortschatz Deutsch. Lernwörterbuch. Berlin; München; Zürich: Langenscheidt, 1998.
  4. Bock H., Müller J. Grundwortschatz Deutsch. Übungsbuch. Berlin;München; Zürich: Langenscheidt, 1998.
  5. Busse J. Training Deutsch. Wortschatz-und Strukturübungen. München: Hueber, 1996.
  6. Dieling H., Fredrich R, Hirschfeld U. u.a. Phonotheek. Lehr-und Übungsmaterial zur deutschen Phonetik. München: Langenscheidt, 2002.
  7. Dienst L., Koll R., Rabofski B. DaF in 2 Bänden. München: Verlag für Deutsch, 2002.
- Dreyer H., Schmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. München: Verlag für Deutsch, 1999.

8. Duden. Bd.6. Aussprachewörterbuch. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverlag, 2000.
9. Fandrych Ch., Tallowitz U. Klipp und Klar. Übungsgrammatik Grundstufe Deutsch. Stuttgart: Klett, 2002.
10. Franke I. Video-Aussprachetrainer Deutsch. München: Verlag für Deutsch, 2000.
- Gick G., Graffmann H., Lemcke Ch., Müller M. u.a. Moment mal! Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache in 3 Bänden. München: Langenscheidt, 2001.
11. Grammatiktraining Deutsch. Berlin; München: Langenscheidt, 2002.
12. Häussermann U. u.a. Sprachkurs Deutsch. Band 1,2,3. Verlag M. Diesterweg. Verlag Sauerländer, 1992
13. Heidermann W. Grammatiktraining Grundstufe. München: Verlag für Deutsch, 2000.
14. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig-Berlin- München-Wien- Zürich-New York: Langenscheidt-Verl.: Enzyklopädie, 1993.
15. Helbig G., Buscha J. Übungsgrammatik. Deutsch. – Leipzig - Berlin - Wien – Zürich - New York: Langenscheidt-Verl.: Enzyklopädie, 1998.
16. Herzog A. Idiomatic Redewendungen von A-Z. Berlin; München: Langenscheidt, 1998.
17. Hirschfeld U., Reinke K. Phonetik Simsalabim. Übungskurs für Deutschlernende. München: Langenscheidt, 2001.
18. Lohfert W., Scherling Th. Wörter – Bilder – Situationen zu 20 Sachfeldern für die Grundstufe Deutsch als Fremdsprache. Berlin; München; Zürich: Langenscheidt, 2002.
19. Lübke D. Lernwortschatz Deutsch. München: Hueber, 2001.
- Luscher R. Übungsgrammatik DaF für Anfänger. München: Verlag für Deutsch, 2000.
20. Rausch R., Rausch I. Deutsche Phonetik für Ausländer. Ein Lehr- und Übungsbuch. München: Langenscheidt, 2000.
21. Schulz H., Sundermeyer W. Deutsche Sprachlehre für Ausländer. Grammatik und Übungsbuch. München: Hueber, 1992.
22. Van Eunen K., Gerighausen J., Neuner G. u.a. Deutsch aktiv Neu. Grundstufe in 3 Bänden. München: Langenscheidt, 2000.
23. Vorderwülbecke A., Vorderwülbecke K. Stufen in 4 Bänden. Stuttgart: Klett, 1999.
24. Vorderwülbecke A., Vorderwülbecke K. Stufen international in 3 Bänden. Stuttgart: Klett, 2000.
25. Zielinski W.-D. ABC der deutschen Nebensätze. München: Hueber, 1996.
26. Арсеньева М.Г., Цыганова И.А. Грамматика немецкого языка. – Санкт-Петербург: Союз, 2002.
27. Шендельс Е.И. Практическая грамматика немецкого языка. – М.: Высш. шк., 1986.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/>
2. <http://www.hueber.de/deutsch-als-fremdsprache/>
3. <http://www.cornelia.siteware.ch/lehrer/>
4. <http://www.nthuleen.com/teach.html>
5. <http://www.goethe.de/lrn/deindex.htm>

